

A vörös tehén

Volt egyszer egy szegény ember, annak a szegény embernek felesége, egy fia, s egy vörös tehene. Egyszer csak meghal a szegény ember felesége, s alig telt el egy hónap, kettő, azt mondja a gyermeknek a szomszédasszony:

- Te legényke, mondd meg az édesapádnak, hogy vegyen el engem feleségül, mert én téged tejbe-vajba fürösztetek, s hasábfával kenetlek.

Mondja a gyermek az apjának, hogy mit üzent a szomszédasszony.

Gondolja magában a szegény ember: én bizony el is veszem. Ő is szegény, én is, az igaz, egy koldustarisznyából kettő lesz, de majd csak lesz valahogy.

El is vette feleségül a szomszédasszonyt, de az olyan mostohán bánt a gyermekkel, hogy mindig verte, s még amellet enni sem igen adott neki. A mostohának volt három leánya, de milyen három leánya! A legidősebbnek volt egy szeme, a másodiknak kettő, a harmadiknak három. Ezek meg mindig csúfolódtak a szegény gyermekkel.

Egyszer a legényke elviszi a vörös tehenet éjjelre legeltetni, s mikor estefelé elővette a tarisznyáját, hogy egyék belőle, hát kenyér helyett egy nagy darab téglá volt benne!

Megszomorodik a legényke, még a könnye is kicsordult. Ahogy ezt látja a vörös tehén, odamegy a legénykéhez, s azt mondja neki:

Ne búsulj, te legényke, hanem mondd: "Aludjál el, egy szem", mert a mostohád utánad küldte az egyszemű leányát, hogy lesse meg, mit csinálsz. Azután csavard ki az egyik szarvamat, abban elég tejet találsz.

Bezzeg, hogy egyszeribe mondta a legényke: "Aludjál el, egy szem", s az egyszemű leány elaludt. Azzal kicsavarta a vörös tehén egyik szarvát, s abból a tejet mind kiitta.

Másnap, amikor hazament, csak elcsudálkozott a gonosz mostoha, hogy a gyermek nem halt éhen. Este megint elment legeltetni, s amikor falatozni akart, megint csak téglát talált a tarisznyában. Odamegy a tehén, s azt mondja a megszorodott legénykének:

- Hallod-e, legényke, most a kétszemű leány leskelődik utánad, hát csak mondd: "Aludjál el, két szem", azután csavarintsd meg az egyik szarvamat, s annyi tejet igyál, amennyi csak beléd fér.

Úgy is tesz a legényke, azt mondja: "Aludjál el, két szem", s a kétszemű leány mindjárt el is alszik, azután megsavarintotta a tehén szarvát, s jóllakott tejjel.

Mikor reggel hazament, még jobban elcsudálkozott a gonosz mostoha, hogy a "macskabéka" gyermek nem halt meg az éhségtől. Kérdi a lányát, mit látott, mit csinált az a gyermek, de a kétszemű leány nem tudott mondani semmit.

Harmadnap a háromszemű leány ment a legényke után leskelődni: de a legényke nem tudta, hogy ennek három szeme van, mert a harmadik a nyakcsigáján volt. Ő hát, amikor enni akart, csak azt mondotta: "Aludjál el, két szem." A két szem el is aludt, de a harmadik ébren maradt, s a leány jól látta, hogy a legényke a tehén szarvából iszik.

Mindjárt hazafutott, s megmondta az anyjának, hogy mit látott.

Aj, megmérgeledik a gonosz mostoha, hogy az ő eszén így túljártak! Ahogy a legényke hazajött a tehénnel, rávette az urát, hogy üttesse meg azt a dög állatot, mert egy csepp tejet sem ád. Meghallja ezt a legényke, kifut a pajtába, s nagy sírva elmondja, hogy mit hallott.

- Ne búsulj semmit - mondta a vörös tehén -, csak kérd meg az apádat, hogy te üthess le engem. Mikor kezdedben lesz a fejsze, üsd fejbe a gonosz mostohát, azzal szökjék fel a hátamra, s úgy elviszlek, hogy soha utol nem érnek ez árnyékvilágban.

Úgy is tett a legényke. Az apja megengedte, hogy ő üttesse meg a tehenet, ő pedig hirtelen fejbe ütötte a mostohát, a kötelet elvágta, felszökött a tehén hátára, s azzal, uzsgyi neki, vedd el magad! - úgy elnyargalt vele a vörös tehén, hogy meg sem állott a rézrétig.

Ezen a réten a rézbika volt a gazda. Amint megérkeztek, a vörös tehén elkezdett legelészni, a legénykének pedig azt mondotta, hogy másszon fel a legmagasabb jegenyefára, s ha jó a rézbika, kiáltson neki.

Egyszer csak jó a rézbika, hogy hét singnyire szakadt ki a száján a láng. Lekiált a legényke:

- Jó a rézbika, vigyázz, vörös tehén!

A vörös tehén behúzódik az árokba, s a rézbika nem találja meg, de közben felpislant a fára, észreveszi a legénykét, s mondja neki:

- No, te vörös tehén fia, János! Mondd meg az anyádnak, hogy holnap megküzdünk életre-halálra! Készüljön rá!

Megijedt a legény, mondja a vörös tehénnek, hogy mit üzent a rézbika.

- Ne félj - vigasztalta a tehén -, csak ma jól ehessem, ihassam, holnap megölöm.

Másnap reggel el is jött a rézbika, bömbölt, hogy a föld is rengett belé.

- Állj ki, vörös tehén, ha az én rétemre mertél jönni!

Ki is állott a vörös tehén, neki a bikának, s egy öklelésibe úgy megdőfte, hogy egyszeribe vége volt.

- No, fiam, most már menjünk innét - mondta a tehén.

A legényke felült a tehén hátára, s másnapra kelve megérkezett az ezüstrétre. Amint odaértek, elkezdett legelészni a tehén, a legényke pedig felmászott a legmagasabb jegenyefára, s onnan nézte, hogy jó-e az ezüstbika, mert ez volt az ezüstrét gazdája.

Hát jött biz az egyszeribe szörnyű bömböléssel, szakadt a láng a szájából vagy tizennégy singre.

Kiáll a vörös tehén, összecsapnak. Küzdenek három teljes óráig, egyik sem tudja legyőzni a másikat. A fejük felett kárognak a varjak, s az ezüstbika felkiáltott nekik:

- Hé, varjak, adjatok egy csepp vizet, mert mindjárt dögöt adok. Azt mondja a vörös tehén:

- Hozzatok nekem, hé, mert én kettőt adok!

A varjak a vörös tehénnek hoztak vizet, mindjárt erősebb lett, s megölte az ezüstbikát.

Az ezüstrétről indultak az aranyrétre. Hét nap s hét éjjel mind mentek, s akkor értek helybe.

A legényke megint csak felmászott a legmagasabb jegenyefára, a tehén pedig legelészett a réten. Egyszerre csak kiált a legényke.

- Vigyázz, vörös tehén, jó az aranybika!

Jött is, de úgy, hogy hetven singre szakadt a láng a szájából. A tehénnek, nem gyűlt volt elég ereje, behúzódott egy árokba. Az aranybika bömbölt szörnyűségesen, s felszólt a jegenyefára:

- Hallod-e, te vörös tehén fia, János! Mondd meg az anyádnak, hogy holnap jó hajnalban megint eljövök, s akkor itt találjam, mert én küzdeni akarok veled életre-halálra!

Másnap jó hajnalban el is jött pontosan az aranybika, de most a vörös tehén sem bújt el előle. Összecaptak, türkölöznek, vagy hat óráig küzdölődnek, de egyik sem tudta legyőzni a másikat.

Mikor már látták, hogy így semmire sem mennek, az aranybika keresztülbucskázott a fején, s lett belőle egy kerék, a vörös tehén nemkülönben, s abból is lett egy kerék. A két kerék kiment két hegy tetejére, onnét egyszerre megindultak s összeütköztek, de egyik sem tudott ártani a másiknak.

Azt mondja most az aranybika:

~ No, hallod-e, te vörös tehén, még próbáljunk egyet. Én leszek kék láng, s te légy vörös láng, s égessük egymást.

Úgy lett, amint az aranybika mondta, égetik, égetik egymást, de csak nem tudnak egymásnak ártani.

Amíg így kínlódnak, elrepül felettük három varjú. Felkiált a kék láng:

- Hé, varjak, hozzatok vizet, s öntsétek a vörös lángra, mert dögöt kaptok. Azt kiáltja a vörös láng:

- A kék lángra öntsétek, mert én három dögöt adok.

A varjak hoznak is vizet, s kioltják a kék lángot. Most már a vörös tehén egészen szabadon legelészhetett a három réten, János pedig, mikor akkorára cseperedett - ott, az aranyrét tulsó felén, ni! lakott egy király, annak elvette a leányát, s ma is él, ha meg nem halt.